

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 315/2026-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Jesenná 8, Prešov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 20C/227/2016 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. marca 2026 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ navrhuje uloženie príkazu okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznať mu finančné zadosťučinenie 4 000 eur, ako aj náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v napadnutom konaní vedenom okresným súdom v procesnom postavení žalobcu, ktorý sa proti žalovanej (Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s.) domáha vysporiadania práv k neoprávneným stavbám podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka a vydania bezdôvodného obohatenia.
3. Okresný súd vo veci rozsudkom sp. zn. 20C/227/2016 zo 4. októbra 2023 konanie o zriadenie vecného bremena presne špecifikovaného vo výroku zastavil (výrok I), žalovanej uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľovi 82,03 eur s príslušenstvom (výrok II), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok III), rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (výrok IV), súdnemu

znalcovi Ing. Jozefovi Bujňákovi priznal nárok na náhradu trov konania za znalecké úkony v rozsahu 50 % voči žalobcovi a 50 % voči žalovanej (výrok V) a Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 50 % a voči žalovanej v rozsahu 50 % (výrok VI).

4. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/1/2024 z 30. januára 2025 bol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III potvrdený (výrok I), vo výroku II zmenený tak, že žaloba bola zamietnutá (výrok II), žalovanej bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III), rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V bol zmenený tak, že súdny znalec Ing. Jozef Bujňák má nárok na náhradu trov konania za znalecké úkony v rozsahu 100 % (výrok IV), a vo výroku VI bol zmenený tak, že Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity má nárok na náhradu trov konania za znalecké úkony v rozsahu 100 % (výrok V).

5. Sťažovateľ podal 20. mája 2025 proti rozsudku krajského súdu z 30. januára 2025 dovolanie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ argumentuje, že okresný súd od 20. mája 2025 do 23. decembra 2025, keď bola sťažovateľovi doručená výzva na úhradu súdneho poplatku za dovolanie, vo veci nekonal. Jeho nečinnosť tak presiahla obdobie 7 mesiacov.

7. Nečinnosť okresného súdu aj naďalej trvá, keďže po uplynutí 46 dní od doručenia vyjadrenia žalovanej k dovolaniu sťažovateľovi na vedomie okresný súd stále vec neodoslal na rozhodnutie o dovolaní dovolaciemu súdu. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti je vec stále aj po uplynutí 10 mesiacov po podanom dovolaní na okresnom súde.

8. Keďže podľa sťažovateľa boli naplnené predpoklady pre priznanie finančného zadost'učinenia, sťažovateľ si uplatňuje sumu 4 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práv na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní vo veci zaistenia úkonov súvisiacich s predložením dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na jeho prejednanie a rozhodnutie.

10. Z ústavnej sťažnosti a vlastných zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal dovolanie 20. mája 2025. Okresný súd vyzval sťažovateľa 23. decembra 2025 na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie, ktorý bol sťažovateľom zaplatený 30. decembra 2025. Dňa 21. januára 2026 žalovaná reagovala na výzvu okresného súdu z 15. januára 2026 a vyjadrila sa k dovolaniu sťažovateľa. Vyjadrenie žalovanej bolo 27. januára 2026 zaslané na vedomie sťažovateľovi.

11. Uznesením okresného súdu vydaným vyšším súdnym úradníkom 20. februára 2026 bolo rozhodnuté o odmene súdneho znalca. Proti citovanému rozhodnutiu bola 23. marca 2026 podaná sťažnosť. Uznesením okresného súdu vydaným vyšším súdnym úradníkom 3. marca 2026 bolo rozhodnuté vo veci sumy náhrady trov konania. Proti citovanému rozhodnutiu bola 16. marca 2026

podaná sťažnosť. Obe sťažnosti boli zasielané na vyjadrenie sťažovateľovi 30. marca 2026. Dňa 7. apríla 2026 podal proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o sume náhrady trov konania sťažnosť aj sťažovateľ a táto bola doručovaná na vyjadrenie žalovanej 15. apríla 2026. Vyjadrenie k sťažnostiam sporové strany doručili 28. a 29. apríla 2026. V súčasnosti sa spis nachádza u sudcu okresného súdu na rozhodnutie o predmetných sťažnostiach.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

13. Predmetom ústavného prieskumu je postup okresného súdu pri zaistovaní úkonov súvisiacich s podaným dovolaním. S prihliadnutím na prípravný a administratívny charakter vykonávaných úkonov ústavný súd nehodnotí vec ako fakticky či právne zložitú.

14. V kontexte druhého kritéria, ktorým je správanie sťažovateľa ako strany sporu, ústavný súd konštatuje, že na predĺžení napadnutého konania sa sťažovateľ nepričinil svojím správaním.

15. V súvislosti s ďalším kritériom, ktorého posúdenie je pre záver o (ne)existencii zbytočných prieťahov v napadnutom konaní nevyhnuté, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09), podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

16. Z prehľadu procesných úkonov vykonaných vo veci vyplýva obdobie krátkodobej nečinnosti okresného súdu (od mája 2025 do decembra 2025), ktoré však s prihliadnutím na následnú aktivitu okresného súdu nemožno posúdiť ako majúce dostatočnú intenzitu pre prijatie záveru o existencii zbytočných prieťahov. Ústavný súd v tomto kontexte poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

17. Podľa zistení ústavného súdu (body 10 a 11 tohto uznesenia) okresný súd konal v období od decembra 2025 po výzve na zaplatenie súdneho poplatku v zásade plynulo, keď vykonával procesné úkony doručovania dovolania a vyjadrenia k nemu sporovým stranám a súčasne rozhodol

prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka o sume náhrady trov konania a odmene súdneho znalca. Súčasne vykonával úkony vzájomných doručení vyjadrení k podaným sťažnostiam.

18. S prihliadnutím na skutočnosť podania sťažností proti rozhodnutiu o sume náhrady trov konania (marec a apríl 2026), o ktorých rozhodne sudca okresného súdu, existuje, zvlášť poukazujúc na povinnosť súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania rozhodnúť v stanovenej lehote po právoplatnom skončení veci (§ 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku), legitímny dôvod na záver o tom, že dosiaľ v postupe súdu prvej inštancie neexistuje taký procesný postup, ktorý by bolo možné hodnotiť ako neefektívny či nesústredený.

19. Nečinnosť okresného súdu v trvaní 7 mesiacov, ktorá sa v napadnutom konaní izolovane vyskytla, nespôsobila predovšetkým s prihliadnutím na promptnosť a legitímnosť následných úkonov súvisiacich s podanými sťažnosťami a rozhodovaním o sume náhrady trov konania zbytočné prietahy.

20. Ústavný súd na základe uvedeného pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že argumenty sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označených práv, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie, vzhľadom na čo bola vo veci namietaného porušenia práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní odmietnutá ako zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uvedených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu